

Liite 1: Kivistön keskustan kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan saapuneet mielipiteet ja vastineet

Kivistön visio ja kaavarunkotyölle on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma OAS 9.2.2017. OAS on päivitetty 25.9.2017, kun visiovaiheesta siirryttiin kaavarunkotyöhön. Mielipiteitä saatiin päivitetystä OAS:sta 7 kpl. Tässä liitteessä on kirjattu saapuneet mielipiteet ja annettu niihin vastineet.

Saapuneet mielipiteet:

- 6.10.2017 Museovirasto
- 20.10.2017 HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut
- 30.10.2017 Fingrid Oyj
- 31.10.2017 Finavia Oyj
- 31.10.2017 Vantaan Energia Oyj ja Vantaan Energian Sähköverkot Oyj
- 1.11.2017 Gasum Oy
- 6.11.2017 Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ja Vantaan yhdistys

Liite 1:

Kivistön keskustan kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan saapuneet mielipiteet ja vastineet

Museovirasto (6.10.2017)

Museoviraston ja Vantaan kaupunginmuseon museon välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti asiaa hoitaa sekä arkeologisen kulttuuriperinnön että rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta kaupunginmuseo.

Vastine: Vantaan kaupunginmuseo on ollut tiedotettuna käynnissä olevasta työstä, ja kaupunginmuseon edustaja on mahdollisuuksien mukaan osallistunut kaavarunkotyöhön sen teemaryhmissä. Kaavarunkoluonnoksen ja -ehdotuksen lausuntopyynnöt osoitetaan jatkossa Vantaan kaupunginmuseolle, ei Museovirastolle.

Liite 1:

Kivistön keskustan kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan saapuneet mielipiteet ja vastineet

HSY (20.10.2017)

HSY pitää hyvänä MarjaVantaan vision lähtökohtia Kivistön visiolle: ekokaupungin tavoite painottaa kestävyiden tavoitteita sen kaikissa eri muodoissa. Tavoitteen tulee ulottua energiaratkaisuiden lisäksi myös materiaalivalintoihin kattavasti. Myös yhteisöllisyyden ja onnellisuuden tavoitteet lisäävät yhdiskunnan kestävyttä ja sopeutumiskykyä.

HSY on mukana metropolialueita edistävässä SMART-MR-hankeessa, jonka osatavoitteena HSY kehittää vähähiilisiä asemanseutuyhteistyötä. Hankkeessa valmistellaan Low Carbon District -konseptia, jonka tavoitteena on valmistua syksyllä 2018. Konsepti voi osaltaan tarjota näkemyksiä jatkosuunnitteluun. HSY on myös mukana YM:n ja muun laajan toimijajoukon kanssa käynnistämässä Asemanseudut kokeilualustoina -hanketta.

HSY pitää hyvänä, että Kivistön keskustassa on toteutettu hulevesiratkaisuja ja hulevesien hallinta on osa ympäristöä, myös taiteessa, ja että alueella on toteutettu viherkattoja. HSY ehdottaa, että alueen hulevesiratkaisuja ja viherkattojen toimivuutta ja ylläpitoa seurataan ja niistä raportoidaan, jotta kokemuksia ja esimerkkejä seudun hyvistä käytännöistä ja ratkaisuista saadaan kerättyä ja välitettyä toimijoille laajemmin.

(jatkuu...)

Vastine: On tärkeää, että uudet suunnitteluvaiheet perustuvat jo tehtyihin linjauksiin, joita esimerkiksi Marja-Vantaan ekokaupungin tavoite edustaa. Kaavarunkosuunnittelun yksi tavoite on edelleen täsmentää tavoitteita suunnitteluperiaatteiksi ja niiden seuranta edistäväksi mittaristoksi.

Myös Kivistön kaavarunkotyössä on nähty hyvänä, että paikallinen suunnittelu heijastaa laajemman toimintaympäristön tavoitteita. Kivistön asema onkin ollut mukana Asemanseudut kokeilualustoina -hankkeessa, joskaan asemaa ei lopulta sisällytetty Asemanseutujen viikkoon huhtikuussa 2018 Kivistön keskustan keskeneräisyyden vuoksi.

On tavoiteltavaa, että suunnittelun toteumia seurataan myös käyttövaiheessa, kuten viherkattojen käytönaikaisuutta. Seurannan kannalta on toivottavaa, että esimerkiksi viherkattojen seuranta jopa pääkaupunkiseututasoisesti saisi riittävän resursoinnin. Tämä edellyttää keskeisten toimijoiden yhteistyötä ja rahoituksen hankkimista.

Liite 1:

Kivistön keskustan kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan saapuneet mielipiteet ja vastineet

HSY (20.10.2017) (...jatkuu:)

Alueen jatkosuunnittelussa on syytä ottaa huomioon myös lisääntyvät sademäärät ja rankkasateet, ja lisääntyvät huletulvien riskit. Myös vesistötulvien ajoitus saattaa ilmastonmuutoksen vaikutuksesta muuttua: kevättulvat saattavat vähentyä, mutta talvi- ja syystulvat lisääntyä.

Mikäli maankäytön muutokset aiheuttavat oleellista muutostarvetta olemassa oleville vesihuoltojärjestelmille, tulee ratkaisuihin päättää tiiviissä vuorovaikutuksessa HSY:n kanssa. Jatkosuunnittelun yhteydessä tulee selvittää uuden vesihuollon tarve ja sen kustannukset sekä huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille.

HSY pitää hyvänä, että yksi vision kokonaisuuksista on kestävä kehitys ja vehreys. Viherrakenne on tärkeä ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen kannalta. Kaupunkimetsien ja viheralueiden merkitys hiilinieluna voi kasvaa tulvaisuudessa. HSY suosittaa, että kaavarungon vaikutusten arviointiin sisällytetään ilmastonvaikutusten ohella myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen tarkastelu, jossa arvioidaan sekä ilmastonmuutoksen pitkän aikavälin että sään ääri-ilmiöiden vaikutukset kaavarunkoon ja sen toteuttamiseen ja näihin varautuminen.

Kivistön keskustan liikkuminen perustuu kestäviin liikkumismuotoihin ja myös virkistysalueille on päästävä joukkoliikenteellä.

Kivistön suuralueella sijaitsevien ympäristöhäiriöitä aiheuttavien toimintojen pölyhaittoja voidaan vähentää tehostetuilla pölyntorjuntatoimilla.

Vastine: Vuoden 2014 päivitetty vesihuollon verkostosuunnitelma tullaan päivittämään kaavarunkotyön tuottamien tietojen ja volyymien pohjalta. Vesistötulvien ja sadantapiikkien muutoksiin kiinnitetään huomiota. Kivistössä on osayleiskaavavaiheesta lähtien kiinnitetty huomiota ilmastonmuutokseen ja sademäärien muutoksiin. Tähän pyritään varautumaan valuma-alueelähtoisellä suunnittelulla, kiinteistökohtaisella hulevesien hallinnalla ja poikkeuksellisten tulvien osalta alueellisesti tulvimiseen varattavilla alueilla. Kaavarunkoa laadittaessa on otettu rakennettu vesihuolto huomioon. Alueelle on laadittu aiemmin Marja-Vantaan (Kivistön) keskusta-alueen vesihuollon yleissuunnitelma, joka kaavarunkotyön seurauksena on tarpeen päivittää yhteistyössä HSY:n kanssa. Jatkosuunnittelussa pyritään ottamaan huomioon vesihuollon tarvitsemat tilavaraukset ja käymään ratkaisut läpi yhdessä HSY:n alueinsinöörin kanssa.

Vaikutusten kattava arviointi on tärkeää kaavoituksen joka tasolla, ja myös kaavarunkotyössä. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tarkastelu ja vaikutusten arviointi edesauttaa tarvittavan seurantamittariston kehittämistä.

Vantaan kaupungin liikennepoliittisessa ohjelmassa (VALO) on tunnistettu erilaisia liikkumisvyöhykkeitä, joista pinta-alaltaan kattavimmat Kivistön suuralueella ovat haja-asutus- ja virkistysalueet. Näiden liikennesuunnittelun periaatteiksi on kirjattu muun muassa joukkoliikenneyhteydet tärkeimmille virkistysalueille.

Vantaan yleiskaavan päivitystyö on käynnissä. Tähän liittyen on kaupunki käynnistänyt koko Kiilan teollisuuskeskittymän alueen nykytilanteesta selvitystyön, jolla hahmotetaan kokonaiskuvaa eri toimintojen aiheuttamasta yhteisvaikutuksista. Osana tätä työtä Vantaan kaupungin tavoitteena on selvittää Kiilan alueen tulevaa maankäyttöä ja vaikutuksia sekä keinoja vähentää ympäristöhäiriöitä aiheuttavien toimintojen haittoja.

Liite 1:

Kivistön keskustan kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan saapuneet mielipiteet ja vastineet

Fingrid Oyj (30.10.2017)

Kivistön alueelle sijoittuvat Fingridin 400 kV voimajohdot Espoo-Tammisto ja Forssa-Tammisto ja 110 kV voimajohto Forssa-Ruotsinkylä. Kaavoituksen täytyy mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävän voimansiirtoyhteyden ylläpito ja kehittäminen. Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle. Lunastetulle voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Voimajohdon suhdetta maankäyttöön asioita käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa

Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta http://www.fingrid.fi/fi/verkkohankkeet/luvat%20ja%20lausunnot/ohjeita_kaavoittajalle/Sivut/default.aspx.

Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Risteämä voi olla myös esimerkiksi rata, tie, katu, rakennelma tai rakennus, joka sijoittuu voimajohdon läheisyyteen.

Vastine: Vantaan kaupunki ja Vantaan Energian Sähköverkot Oyj ovat aloittaneet suunnittelutyön Seutula-Ruotsinkylä ja Seutula-Tolkinkylä linjausten selvittämiseksi. Yhteistyö etenee rinnan kaavarunkotyön ja yleiskaavan päivityksen kanssa.

Liite 1:

Kivistön keskustan kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan saapuneet mielipiteet ja vastineet

Vantaan Energia Oyj (31.10.2017)

Sähköverkko: Ei huomautettavaa. Alueella sen käyttötarkoitus huomioiden on keski- ja pienjänniteverkkoa maakaapeloituna laajalti. Suunnittelutyön edetessä alueen kiinteistöjen käyttötarkoitusten muuttuessa tarkastellaan tilannetta uudelleen. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko: Ei huomautettavaa.

Vastine: Maakaapeloinnit otetaan huomioon suunnittelutason tarkentuessa.

Liite 1:

Kivistön keskustan kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan saapuneet mielipiteet ja vastineet

Gasum (1.11.2017)

Ei huomautettavaa.

Vastine: -

Liite 1:

Kivistön keskustan kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan saapuneet lausunnot ja vastineet

Finavia Oyj (31.10.2017)

Kaavarunkosuunnitteluun liittyvissä tavoitetilan ja keinojen tarkasteluissa tulee huomioida Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyys ja lentokonemelualueet. Melulle herkkien kohteiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota niiden sijaintiin ja rakenneteknisiin ratkaisuihin suhteessa alueen melutasoon. On tärkeää, että mahdolliset uudet asukkaat voivat hahmottaa alueen ominaisuuksia jo ennen muuttoaan alueelle. Finavia ehdottaa, että alueelle voitaisiin sijoittaa jokin elementti, joka positiivisella tavalla kuvastaa lentoliikennettä alueen läheisyydessä. Elementin suunnittelu voitaisiin toteuttaa nykyisiä ja tulevia asukkaita osallistamalla ja vuorovaikutuksessa.

Vastine: Vantaalla sovellettavien rakennusten ääneneristysohjeiden mukaan lentomeluvyöhykkeellä 50 – 55 dB ääneneristävyysvaatimus on asuinrakennusten osalta 32 dB. Koko Kivistön alueella on kuitenkin sovittu käytettäväksi asuinrakennuksille vähintään 35 dB ääneneristävyysvaatimusta. Vakiintuneissa kaavamääräyksissä on lisäksi määrätty, että kattomateriaalien ja kattomuotojen valinnoin ei saa edistää melun heijastusvaikutuksia. Lisäksi kaavamääräyksissä edellytetään tiukempia ääneneristävyysvaatimuksia, mikäli tarkemmat meluselvitykset niin osoittavat.

On erittäin hyvä huomio, että Kivistöön muuttavien on hyvä olla tietoisia alueen erityispiirteistä. Tätä tietoutta tuetaan alueidentiteettien teemassa. Lentokonebongaus ja lentoliikenteeseen liittyvä elementti ovat erinomaisia mahdollisuuksia Kivistön eri alueidentiteettien rakentamiseen. Kivistön taideprojekti tutkii asukkaiden osallistamista ja eri vuorovaikutusmenetelmiä tässä yhteistyössä. Työn tuloksia hyödynnetään edelleen muiden teemojen, kuten lentoliikenteen esiintuomisessa osana kivistöläistä asumista, kehittämisessä.

Liite 1:

Kivistön keskustan kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan saapuneet mielipiteet ja vastineet

Suomen luonnonsuojeluliitto (6.11.2017)

Vantaan yleiskaavan uusiminen tarjoaa hyvän tilaisuuden tarkastella Kivistön alueelle Marja-Vantaan osayleiskaavassa esitettyä maankäyttöä uudestaan. Erityisen tarpeen tällainen uusi tarkastelu on tehdä Petikon luontovirkistysalueen kaakkoisosassa, Vehkala-Tyttömäki-Petaksen alueella. Alueelta löytyy paljon luontoarvoiltaan aidosti merkittäviä metsiä.

Kivistön kaavarunkoalueella ja suuralueella yleensä on teetettävä

- uhanalaisten ja silmälläpidettävien luontotyyppien (Raunio ym. 2008) selvittäminen.
- METSO-ohjelman luonnontieteellisten valintaperusteiden (Syrjänen ym. 2016) mukaisten luokkien I ja II metsien selvittäminen.
- keskeisten paikallisten ja seudullisten ekologisten yhteyksien selvittämisen erikseen metsälajien sekä hirvi- ja kauriseläinten osalta.
- lahoppua sisältävien metsiköiden osalta kääpä- ja lahopusammalien selvitykset (mukaan lukien kattavammat selvitykset erityisesti suojeltavan lahokaviosammalen esiintymisestä).

Kaavatyössä on myös syytä jo tässä vaiheessa tunnistaa ja tiedostaa se, että kaavarungon alueella on säilynyt sellaisia luontoarvoja, jotka edellyttävät jatkokaavoituksessa suojelevien ja säilyttävien kaavamerkintöjen (SL, luo) käyttöä.

Kaupungin kaavarungon alueella omistamien metsien mahdollisista luontoarvoista on saatu arvokasta lisätietoa alueelle 2017 laaditun metsäsuunnitelman teon yhteydessä. Tämä aineisto, mm. suunnittelun yhteydessä tunnistetut arvometsät, on syytä huomioida kaavatyössä. Kaupungin maiden osalta aineisto myös helpottaa mm. lajist selvitysten suuntaamista.

Vastine: Petikon luontovirkistysalue kuten Vehkalan alue merkittävilta osin jäävät kaavarunkoalueen selvitysalueiden ulkopuolella. Mainitut alueet on kuitenkin visiotyössä tunnistettu tärkeiksi virkistys- ja elinkeinotoiminnan alueiksi ja vaativat siksi tarkempaa tutkimista.

Kivistön suuralueen luontoselvitykset laaditaan yleiskaavan päivityksen yhteydessä. Esimerkiksi jo laadittu selvitys lahokaviosammalen esiintymisestä on vaikuttanut kaavarunkotyöhön, viheryhteysreittejä ja -alueita on linjattu selvitysten vaikutuksesta.

Suojeleviin ja säilyttäviin kaavamerkintöihin otetaan kantaa yleis- ja asemakaavoituksessa.

Arvometsät ja muut keskeiset luontoarvot huomioidaan yleis- ja asemakaavoituksessa, sekä kaavarunkotyössä sen suunnittelualueen rajauksessa. Huomioiminen on erityisen tärkeää Vantaalla, jossa asemanseutuihin kohdentuu merkittävät tiivistämistavoitteet joukkoliikennekaupungin toteuttamiseksi. Metsäalueet ja niiden mahdollistamat ulkoilureitit ovat samalla tärkeitä kasvavan väestömäärää palvelevina virkistysalueina ja -reitistöinä.